

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev2 1494/10
27.05.2010. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija Snežane Andrejević, predsednika veća, Sonje Brkić i Milomira Nikolića, članova veća, u parnici tužioca S.Ž. iz V., koga zastupa B.A., advokat iz V., protiv tuženog Preduzeća za proizvodnju i promet V. a.d. sada sa sedištem u P., radi poništaja rešenja o otkazu ugovora o radu, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Šapcu Gž.1 - 280/09 od 14.10.2009. godine, u sednici održanoj 27.5.2010. godine, doneo je

P R E S U D U

PREINAČUJU SE presuda Okružnog suda u Šapcu Gž.1 - 280/09 od 14.10.2009. godine i presuda Opštinskog suda u Vladimircima P1 - 124/05 od 30.10.2007. godine u stavu jedan izreke, pa se PONIŠTAVA rešenje direktora tuženog Preduzeća za proizvodnju i promet V. a.d. sada sa sedištem u P., br. ... od 13.4.2005. godine, kojim je tužiocu S.Ž. iz V. otkazan ugovor o radu i prestao mu radni odnos i tuženi obavezuje da tužioca vrati na rad i prizna mu sva prava po osnovu rada, u roku od osam dana.

Svaka stranka snosi svoje troškove.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Šapcu Gž.1 -280/09 od 14.10.2009. godine odbijena je kao neosnovana žalba tužioca i potvrđena presuda Opštinskog suda u Vladimircima P1-124/05 od 30.10.2007. godine kojom je: 1) odbijen tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio da se poništi kao nezakonito rešenje direktora tuženog br. ... od 13.4.2005. godine, kojim je tužiocu otkazan ugovor o radu i prestao mu radni odnos; da se obaveže tuženi da tužioca vrati na rad i prizna mu prava iz rada i po osnovu rada od dana otkazivanja ugovora o radu pa do dana vraćanja na rad, kao neosnovan; 2) privremena mera usvojena rešenjem Opštinskog suda u Vladimircima P1-124/05 od 29.12.2006. godine stavljena van snage.

Rev2 1494/10

-2-

Protiv ove drugostepene presude tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni kasacioni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu odredaba člana 399. Zakona o parničnom postupku - ZPP („Službeni glasnik RS“, br. 125/04), koje se primenjuju na osnovu odredbe člana 55. stav 2. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, br. 111/09), obzirom da je revizija tužioca protiv navedene drugostepene presude izjavljena pre 29.12.2009. godine i utvrdio da je revizija tužioca osnovana.

Predmet ovog radnog spora po tužbi tužioca S.Ž. iz V. od 25.5.2005. godine podnete protiv tuženog AD za proizvodnju i promet V. iz V., je poništaj rešenja ovog tuženog od 13.4.2005. godine o otkazu ugovora o radu tužiocu po odredbama člana 179. stav 1. tačka 9. Zakona o radu, na osnovu kog je tužiocu prestao radni odnos kod tuženog danom donošenja ovog rešenja. Osporeno rešenje od 13.4.2005. godine potpisao je direktor R.L., a njegov potpis overen je pečatom DP za proizvodnju i promet V., s tim što je rešenje zavedeno u protokol tog društvenog preduzeća pod br. ... dana 13.4.2005. godine. Rešenjem Agencije za privredne registre BD. ... od 23.5.2005. godine na osnovu registracione prijave od 13.5.2005. godine izvršena je promena sedišta tuženog koje je bilo označeno u tužbi i upisano novo sedište: u B, kao i promena direktora i zastupnika tuženog AD, tako što je brisan M.M. i upisan kao novi direktor i zastupnik tuženog: R.L. - koji je Odlukom Upravnog odbora br. ... od 18.4.2005. godine imenovan za novog direktora tuženog, a dužnosti razrešen i direktor P.B., koji je tu dužnost vršio posle direktora M.M. Prema izveštaju Agencije za privredne registre od 21.2.2007. godine novo sedište tuženog AD sada je u P, a tužilac je podneskom od 12.4.2007. godine po nalogu suda, označio kao tuženog u ovom radnom sporu: Preduzeće za proizvodnju i promet V. a.d. P.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju tužilac je kod tuženog bio u radnom odnosu na neodređeno vreme i obavljao je poslove blagajnika, za koje je zaključio ugovor o radu. Tuženo preduzeće privatizovano je aukcijskom prodajom 23.9.2004. godine, uz obavezu većinskih vlasnika da u periodu od jedne godine ne otpuštaju zaposlene za čijim je radom prestala potreba, a u slučaju otpuštanja više od 10% zaposlenih preuzeli su obavezu donošenja programa rešavanja viška zaposlenih i isplate stimulatивne otpremnine. Upravni odbor tuženog je 31.3.2005. godine i 11.4.2005. godine doneo odluku da prihvata zahteve 39 zaposlenih, među kojima je i tužilac, za prestanak radnog odnosa po osnovu tehnološkog viška i njihovo odricanje od prava na otpremninu

zbog prestanka potrebe za njihovim radom. Tuženi nije doneo poseban program rešavanja viška zaposlenih. Osporenim rešenjem br. ... od 13.4.2005. godine tužiocu je otkazan

Rev2 1494/10

-3-

ugovor o radu, a radni odnos mu je prestao danom donošenja rešenja u kome je navedeno da se saglasio sa ovakvim prestankom radnog odnosa.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su zaključili da je tužiocu radni odnos kod tuženog zakonito prestao na osnovu člana 179. stav 1. tačka 9. Zakona o radu, kao tehnološkom višku, obzirom da se tužilac saglasio sa prestankom radnog odnosa po ovom osnovu i odrekao prava na otpremninu, zbog čega je bez uticaja okolnost što tuženi nije doneo program viška zaposlenih u smislu člana 153. do 160. Zakona o radu. Zato su zahtev tužioca za poništaj osporene odluke o otkazu ugovora o radu tužiocu odbili kao neosnovan.

Revizijom tužioca se osnovano ukazuje da su nižestepeni sudovi odlučujući o zahtevu tužioca za ocenu zakonitosti osporenog rešenja o otkazu ugovora o radu tužioca po osnovu tehnološkog viška pogrešno primenili materijalno pravo.

Prema odredbama člana 179. stav 1. tačka 9. Zakona o radu, poslodavac može zaposlenom da otkáže ugovor o radu ako za to postoji opravdani razlog koji se odnosi na radnu sposobnost zaposlenog, njegovo ponašanje i potrebe poslodavca, između ostalog, i ako usled tehnoloških, ekonomskih ili organizacionih promena prestane potreba za obavljanjem određenog posla ili dođe do smanjenja obima posla. Poslodavac je prema odredbi člana 158. stav 1. ovog zakona dužan i da pre otkaza ugovora o radu u smislu člana 179. stav 1. tačka 9. navedenog zakona, zaposlenom isplati otpremninu u visini utvrđenoj opštim aktom ili ugovorom o radu.

O pravima, obavezama i odgovornostima iz radnog odnosa u smislu odredaba člana 192. stav 1. Zakona o radu odlučuje u pravnom licu – direktor ili zaposleni koga on ovlasti.

Kako je osporeno rešenje tuženog o otkazu ugovora o radu tužiocu doneto 13.4.2005. godine, a R.L. je imenovan za direktora tuženog Odlukom Upravnog odbora tuženog 18.4.2005. godine, rešenje o otkazu ugovora o radu tužiocu nije zakonito jer ga nije doneo tadašnji direktor tuženog, niti je R.L., u vreme donošenja osporene odluke od 13.4.2005. godine, kao zaposleni, imao ovlašćenje direktora tuženog za donošenje takve odluke.

Imajući u vidu i da je po imperativnim odredbama člana 158. stav 1. Zakona o radu uslov punovažnosti rešenja o otkazu ugovora o radu po osnovu tehnološkog viška isplata otpremnine pre otkaza ugovora o radu zaposlenom, u smislu člana 179. stav 1. tačka 9. ovog Zakona, odricanje tužioca od prava na otpremninu pre donošenja odluke o tehnološkim, ekonomskim ili organizacionim promenama zbog kojih je prestala potreba za radom zaposlenih kod poslodavca je, po oceni Vrhovnog kasacionog suda, bez uticaja, jer se

Rev2 1494/10

-4-

zaposleni ne može unapred odreći tog prava bez sprovođenja postupka utvrđivanja opravdanosti ovakvih promena od strane poslodavca, pri čemu se ovaj otkazni razlog odnosi na prestanak radnog odnosa zaposlenih po volji poslodavca, ne po volji zaposlenog.

Tuženi nije tužiocu isplatio ni otpremninu pre otkaza ugovora o radu po osnovu tehnološkog viška, pa po oceni revizijskog suda za otkaz ugovora o radu tužiocu nisu bili ispunjeni ni zakonski uslovi iz člana 179. stav 1. tačka 9. u vezi člana 158. stav 1. Zakona o radu.

Pravna posledica poništaja rešenja o otkazu ugovora o radu je vraćanje na rad (reintegracija) zaposlenog, uz priznavanje zaposlenom prava iz radnog odnosa pa je imajući u vidu da nije bilo bitnih povreda na koje revizijski sud pazi po službenoj dužnosti (član 361. stav 2. tačka 9. ZPP), odlučujući o reviziji tužioca Vrhovni kasacioni sud preinačio nižestepene presude zbog pogrešne primene materijalnog prava na osnovu ovlašćenja iz člana 407. stav 1. Zakona o parničnom postupku i odlučio kao u izreci.

Odluku o troškovima parničnog postupka revizijski sud je doneo na osnovu člana 161. stav 1. u vezi člana 149. i 150. ZPP, ceneći sve okolnosti ovog slučaja koje su dovele do pokretanja radnog spora po tužbi tužioca koji je predložio prestanak radnog odnosa po osnovu tehnološkog viška uz odricanje prava na otpremninu, a potom pokrenuo radni spor radi poništaja rešenja o otkazu ugovora o radu koji je poslodavac zasnovao na tom njegovom iskazu (u prvostepenom postupku), kao i da tužilac nije opredeljeno naveo troškove žalbenog i revizijskog postupka za koje zahteva naknadu u smislu člana 159. st. 1. i 2. ZPP.

Predsednik veća – sudija

Snežana Andrejević, s.r.